

"Ve keza, harf-i tarif olan EL'in ifade ettiği beş manayı ELLEZİNE'de ifade ediyor... " Buradaki beş mana nedir?

Bu beş mana; **ahd-i zihnî**, **ahd-i haricî**, **cins**, **istiğrak** ve **kemaldir**.

Ahd-i zihnî, "zihinde malûm olan" demektir. Burada tefsiri yapılan ayet buna misal olabilir. Kafirlerin iman etmeyeceği söylenirken, Ebu Cehil gibi belli kâfirlere işaret vardır. Yoksa ayetin manasını "*her kâfir iman etmez*" şeklinde değerlendirmek yanlış olur.

Ahd-i haricî, daha önceden ismi bilinen kişilere veya şeylere işaret eder. "**Adam geldi mi?**" diye soran biri, muhatabın da bildiği birini sormaktadır.

"**İnsan zarardadır.**" dediğimizde **cins** olarak bir değerlendirme vardır. Bundan, "**genelde insanlar zarardadır**" manası anlaşılır. Yoksa her insanın mutlaka zararda olması gerekmez.

Elif-lâmlı bir ifadeye "**her**" ilavesini yapabiliyorsak, **istiğrak** manası olur, yani o hüküm bütün fertleri içine alır. Mesela "**insan fanidir**" dediğimizde, her insan ölümlü olduğu için bunda istiğrak manası vardır.

Kemâl ifade etmesine ise şu misalden bakabiliriz: "**Müslüman yalan söylemez.**" dediğimizde, kâmil olan Müslüman hatıra gelir. Zira "**Mutlak zikir, kemâline masruftur.**"